

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070

Letnik XIV. št. 55-56

E-mail: pisarna@kredarica.org

Novi Sad, julij-december 2014

Člani Moške pevske skupine DS Kredarica

- Minister Gorazd Žmavc sklenil obisk v Republiki Srbiji str. 2
- Prvi sestanek svetovalca ministra Marjana Cukrova v DS Kredarica str. 3
- Novi sklic Nacionalnega sveta slovenske nacionalne manjšine str. 3
- II. Dnevi slovenske kulture str. 4
- XI. Koncert slovenskih pesmi in poezije november 2014 str. 7
- Naša slovenska beseda str. 9
- Pridružili smo se proslavi ob spominu na vrđniške rudarje str. 10
- KUD Kapele iz Kapel, Slovenija gostovali v DS Kredarica str. 11
- Likovne kolonije *Slovenci v Tuzli 2014* in *Most na Soči* str. 12
- Gostovanje MEPZ in MOPS DS Kredarica v Tolminu str. 13
- Srečanje slovenskih zborov v Banja Luki in Subotici 2014. str. 15
- Ansambel DS Kredarica na *Dobrodošli doma 2014* v Škofji Loki str. 16
- Kredarica na 59. Mednarodnem sejmu knjig v Beogradu str. 17
- Predstavljamo naše člane Božana Šatora str. 18
- Miklavž 2014 str. 20
- Kviz v Nišu str. 21
- Znani Slovenci Frane Milčinski Ježek str. 22

MINISTER GORAZD ŽMAVC SKLENIL OBISK V REPUBLIKI SRBIJI

V petek, 28. novembra 2014 se je minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc v prisotnosti veleposlanika Republike Slovenije v Beogradu Francijem Butom, srečal še z Aleksandrom Vulinom, ministrom Republike Srbije za delo, zaposlovanje, veteranska in socialna vprašanja.

Minister Gorazd Žmavc in minister Aleksandar Vulin

Minister Žmavc se je zahvalil Srbiji za skrb za manjšine, ki je manifestirala v nedavno zaključenih uspešnih volitvah v 19 Nacionalnih svetov manjšin, med njimi tudi slovenske. Ministra Vulina so zanimale izkušnje Slovenije pri projektih medgeneracijskega povezovanja in razvoju socialnega podjetništva. Tu je bilo izraženo povabilo Srbiji za ogled delovanja in uvajanja določenih oblik centrov medgeneracijskega sodelovanja in socialnega podjetništva v naslednjem letu.

V popoldanskem času se je minister Gorazd Žmavc srečal s predstavniki novo konstituiranega Nacionalnega sveta slovenske nacionalne manjšine v Republiki Srbiji. Predsednik Nacionalnega sveta Saša Verbič je predstavil njegovo sestavo in vlogo v srbski družbi.

Minister Žmavc se je na pobudo predsednice Daniele Fišakov srečal z nekaterimi vidnimi člani Slovenskega poslovnega kluba iz Beograda in z njimi izmenjal informacije o stanju slovenskih podjetij v Srbiji in možnosti vključevanja članov slovenske skupnosti v njihove aktivnosti.

V soboto, 29. novembra 2014 se je minister Žmavc

srečal s častnim konzulom Republike Slovenije v Novem Sadu, gospodom Rajkom Marićem. Sogovornika sta govorila o situaciji na področju Vojvodine in možnem povezovanju slovenskih podjetij ter slovenske skupnosti.

Zatem je sledilo srečanje ministra Gorazda Žmavca z županom Novega Sada, gospodom Milošem Vučevićem. Minister Žmavc, župan Vučević in veleposlanik But so skupaj ocenili sodelovanje med mestom in slovensko skupnostjo kot zgledno in v interesu obeh strani. Minister je predstavil nekatere čezmejne in regijske projekte EU, v katere bi se lahko vključil tudi Novi Sad, kjer bi povezali

Minister Gorazd Žmavc, župan Miloš Vučević, veleposlanik Franc But in častni konzul Rajko Marić

gospodarsko sodelovanje in skrb za nacionalne manjšine.

Ob zaključku obiska v Novem Sadu, se je minister Žmavc, skupaj z veleposlanikom Butom in častnim konzulom Marićem srečal še s slovenskim društvom Kredarica.

Predstavniki društva so ministru predstavili svoje delovanje in načrte za leto 2015, kjer zaseda vidno mesto projekt gospodarsko-kulturnih slovenskih dni v Novem Sadu. Predstavljen je bil tudi projekt doma za izseljence v Pišecah pri Brežicah, kjer bi se lahko na medgeneracijski osnovi srečevali starejši izseljenci z otroci izseljencev na počitnicah v Sloveniji.

Zatem se je minister Žmavc odpravil v Osijek, kjer se je srečal s Slovenskim kulturnim društvom Stanko Vraz. Predstavniki društva so predstavili svoje delovanje in poseben projekt obeleževanja zapuščine arhitekta Jožeta Plečnika v Osijeku.

vir: <http://www.uszs.gov.si>

PRVI SESTANEK SVETOVALCA MINISTRA MARJANA CUKROVA V DRUŠTVU SLOVENCEV KREDARICA

g. Marjan Cukrov, predsednik Ivan Zavrtanik in člani Društva

Septembra 2015 se je Marjan Cukrov, novi svetovalec Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, prvič sestel s člani Upravnega odbora in člani DS Kredarica v prostorih društva. V uvodnih besedah se je g. Cukrov predstavil, potem pa so se prisotni pogovarjali o načrtih za prihodnje leto in o projektih, ki jih društvo namerava izvajati. Marjan Cukrov je svetoval, naj bi se društva razen kulture ukvarjala tudi s promocijo slovenskega gospodarstva in turizma in s povezovanjem tukajšnjih gospodarstvenikov slovenskega porekla. Predstavniki društva so predlagali da bi lahko kulturno manifestacijo Dnevi slovenske kulture razširili tudi na promocijo gospodarstva in turizma, ki bi potem trajala več dni. Pogovor je tekel o finančni podpori Urada, za katero so se predstavniki društva tudi zahvalili svetovalcu, on pa je obenem tudi obvestil prisotne da bo razpis za leto 2015 objavljen prej kot dosedaj in da bodo potem odobrena sredstva tudi nakazana prej kot prejšnja leta.

Elza Ajduković

NOVI SKLIC NACIONALNEGA SVETA SLOVENSKE NACIONALNE MANJŠINE

Po volitvah, ki so bile 26. 10. 2014, je bil izbran novi sklic Nacionalnega sveta slovenske nacionalne manjšine. Novi člani Nacionalnega sveta so: Saša Verbič, Anica Sabo, Maja Đukanović, Imre Šoti, Josip Veber, Vida Popović, Ana Kocjan, Saša Radić, Dragomir Zupanc, Zoran Jovičić, Zoran Ulić, Silva Martinec, Ivica Gruden, Miroslav Piljušić, Elza Ajduković.

Na konstitutivni seji, dne 23. 11. 2014, katero je sklicalo Ministrstvo za državno upravo in lokalno samoupravo, in je potekala v prostorih Nacionalnega sveta v Beogradu, so bili potrjeni mandati članov Nacionalnega sveta.

SESTAVA NACIONALNEGA SVETA

Predsednik: Saša Verbič

Podpredsednica: dr. Anica Sabo

Izvršni odbor: Imre Šoti (predsednik), Saša Radić (podpredsednik), član: Vida Popović.

Odbor za kulturo: Drago Zupanc (predsednik), Ana Kocjan (podpredsednik), člani: Silva Martinec, Marija Vauda, Ivica Gruden.

Odbor za izobraževanje:

dr. Maja Đukanović (predsednik), Elza Ajduković (podpredsednik), člani: Zoran Jovičić, mag. Milena

Spremo, Miroslav Piljušić.

Odbor za uradno uporabo jezika: Zoran Jovičić (predsednik) in Zoran Ulić (podpredsednik), član: Elza Ajduković.

Odbor za obveščanje in informiranje: Josip Veber (predsednik), mag. Milena Spremo (podpredsednik), člani: Aleksandar Ermenc, mag. Andrija Dimitrijević in Danijel Šunter.

Na seji je bila kot sekretar Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine imenovana dr. Barbara Navala.

vir: www.slovenci.rs

Saša Verbič, Anica Sabo, Maja Đukanović, Imre Šoti, Josip Veber, Vida Popović, Ana Kocjan, Saša Radić, Dragomir Zupanc, Zoran Jovičić, Zoran Ulić, Silva Martinec, Ivica Gruden, Miroslav Piljušić, Elza Ajduković

II. DNEVI SLOVENSKE KULTURE

DS Kredarica iz Novega Sada je oktobra 2014 organiziralo II. Dneve slovenske kulture. Manifestacija je potekala v Kulturnem centru Novega Sada.

DS Kredarica že več kot 17 let aktivno gradi dvosmerne mostove kulture med obema državama, oziroma Novega Sada, Srbije in Slovenije in njunih narodov. Nastopili so številni izvajalci z raznovrstnim programom, člani našega društva in njihovi člani slovenskih društev iz štirih držav - Republike Slovenije, Republike Hrvaške, BiH in Republike Srbije. Oni so vsak na svoj način predstavili sebe in del slovenske kulture, domači izvajalci pa samo slovensko nacionalno skupnost Novega Sada in aktivnosti njenih pripadnikov.

Prepričani smo da je tudi ta kulturna manifestacija DS Kredarice prispevala k aktivnostim, ki se izvajajo v zvezi s kandidaturo našega mesta Novi Sad za evropsko prestolnico kulture leta 2020.

Veleposlanik R. Slovenije v Beogradu Franc But

Realizacijo manifestacije so omogočili Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Avtonomna Pokrajina Vojvodina – Pokrajinski sekretariat za izobraževanje, upravo in nacionalne skupnosti ter Kulturni center Novega Sada.

ČETRTEK , 2. oktober

Letošnji Dnevi slovenske kulture so se začeli z verzi znanega slovenskega pesnika Ivana Cankarja, ki mu je bil posvečen prvi večer manifestacije. Na slavnostni otvoritvi so bili njegova ekselenca Franc But, veleposlanik Republike Slovenije v Republiki Srbiji, častni konzul Republike Slovenije v Republiki Srbiji z jurisdikcijo za Avtonomno Pokrajino Vojvodino gospod Rajko Marić, šef kabineta župana Mesta Novi Sad g. Aleksandar Petrović. - predstavnica Kulturnega centra Novega Sada, Sunčica Marković, pomočnica direktorja Kulturnega centra, predstavniki Društva Slovencev Emona iz Rume in njihov predsednik Zoran Jovičić, predsednik Društva 4 / Kredarica

Slovencev Kredarica iz Novega Sada, Ivan Zavrtanik in člani in prijatelji našega Društva.

Predsednik DS Kredarica, Ivan Zavrtanik je pozdravil goste in na kratko opisal pomen delovanja društva.

Franc But, veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu, je pohvalil delo društva in povedal da bo pogrešal vse Slovence v Srbiji, saj se mu kmalu izteka mandat veleposlanika in se vrača v Slovenijo. Šef kabineta župana Mesta Novi Sad Aleksandar Petrović je v imenu župana izrazil zadovoljstvo da sta Slovenija in Srbija že od nekdaj tesno povezani, da so odnosi med obema državama zelo obetavni in da Mestna uprava Novega Sada z županom Milošem Vučevićem in sodelavci zelo dobro sodeluje z DS Kredarico iz Novega Sada ki s svojimi kulturnimi prireditvami vpliva na kulturno podobo mesta. Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije z jurisdikcijo v Vojvodini in tudi član društva je pozdravil goste in pohvalil vse pripadnike društva ki so aktivni v negovanju jezika in kulture ter jih povabil na neposredne volitve za Nacionalni svet slovenske nacionalne manjšine v Srbiji, 26. oktobra 2014 .

Kulturni program se je nadaljeval z nastopom najmlajših učencev dopolnilnega pouka slovenščine DS Kredarica v točki *Veš poet svoj dolg* so nastopili Lana Dermanov, Ivona Kabić, Adrian Stajić, Andrej Grbović, Luka Dimitrijević (otroci), Vuk Maletin, Srđan Veselinov, Ivana Ogrizek, Isidora Veriš, Filip Popović, Zoran Veselinov, Olivera Veselinov, Luka Maletin, Luka Popović. Scenarij je pripravila Karmela Stanisavljević, režija in priredba Elza Ajduković in Rut Zlobec.

Skladbo *Ura brez kazalcev* sta zapeli Helena in Sara Bireš z glasbeno spremljavo igralnega ansambla, filmsko glasbo *Cvetje v jeseni*, iz legendarnega slovenskega filma pa sta zaigrala Milan Breš na kitari in Petar Pifat na klavirju.

Petar Pifat je še izvedel:

- SANTA LUCIA (Cancone Napolitana)
- BÉSAME MUCHO (Consuelo Velázquez)

Črtico *Skodelica kave*, najbolj znanega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja, ki opisuje pretresljivo zgodbo o materi, ki jo je avtor užalil, sta prebrala Elza Ajduković in Ivan Dermanov.

Znani slovenski pesmi, evrovizijsko *Dan ljubezni* in pesem iz istoimenskega filma *Ne čakaj na maj* sta zapeli Helena Bireš in Sara Bireš.

Po kulturnem programu so si gostje in publika ogledali likovno razstavo ki so jo pripravili razstavljalci VI. bienalne razstave Slovenija, od kod lepote tvoje, Igor Cvejanović, Marijana Gregl Bikar in Danica Bičanić, slikarji in člani Društva Slovencev Kredarica.

PETEK , 3. oktober

Drugi dan Dnevov slovenske kulture se je nadaljeval s programom, ki so ga predstavili gosti iz Hrvaške in Slovenije in gostitelji s svojim Mešanim pevskim zborom in Moško pevsko skupino Društva Slovencev Kredarica.

Mešani pevski zbor Kulturno prosvetnega društva Slovenski dom, Zagreb (Hrvaška). je pod dirigentsko palico prof. Ivice Ivanović izvedel naslednji program:

- Tam sem jaz doma (slovenska ljudska; prir. Anton Petek)
- Ko so fantje proti vasi šli (slovenska ljudska, prir. Jože Leskovar)
- Domov v slovenski kraj (Jožef Baša Miroslav, prir. France Cigan)
- Eno samo tiho rožo (Karlo Adamič)
- Čuk sedi (hrvaška ljudska)
- Planinska (Anton Forester)

Pevski zbor Slovenski dom iz Zagreba (Hrvaška) deluje tako dolgo, kot se združujejo Slovenci. Že leta 1930 je bil ustanovljen mešani, moški in ženski zbor. Najdaljšo zgodovino – z nekaj kratkimi prekinitvami – ima mešani

Gostje in publika na Dnevih slovenske kulture

zbor, ki deluje še danes. Zbor prepeva slovenske narodne in tradicionalne pesmi ter pesmi, ki jih ustvarjajo člani Slovenskega doma. Z delovanjem in nastopi pevski zbor ohranja slovensko narodno zavest, slovenski jezik in slovensko pesem. Vsega tega ne bi bilo, če ne bi bilo ljubezni in veselja do petja. In ta ljubezen, to veselje, to petje ne pozna ne let in ne meja. Pesem nas spremlja v veselju in žalosti, pesem odpira vrata srca, pesem nas povezuje in zbližuje. Pesem je okras življenju. Ko človek odhaja v svet vselej ponese s seboj tudi nekaj za dušo. In velikokrat so to pesmi. Pesem je stalna spremljevalka življenja. Pesem povezuje in združuje. Ko je slovenska beseda v tujem okolju ogrožena, je zadnja možnost prav skladnost melodije žlahtnih besed in misli v maternem jeziku. Slovenci, strnjeni okrog Slovenskega doma v Zagrebu in njegovega pevskega zbora, se tega zavedajo. Zato zborovsko petje negujejo že več kot 80 let. Pevski zbor redno nastopa na Taboru slovenskih pevskega zbora v Šentvidu pri Stični v Sloveniji. Ravno tako na reviji Primorska poje kjer sodeluje od leta 1997. Imajo tudi številna prijateljska srečanja na Hrvaškem, z drugimi pevskega zbori po Sloveniji in širše.

Mešani pevski zbor Društva Slovencev Kredarica, ki ga vodi dirigentka Dunja Huzjan, klavirska spremljava: Jožef Ritter. Zbor je izvedel naslednji

program in kot vedno navdušil zvesto publiko pa tudi ostale sodelujoče, ki so spremljali program.

- Zottelmarsch (Satz: Herbert Posedu, L.S.: Franz Gratzer)
- Nocoj, pa oh, nocoj (Fran Venturini; solo: Slavoljub Kocić, Mirko Pavlič)
- Venček ljudskih (sest. Igor Švara)
- Vrtiljak (Gregor Strniša, Jure Robežnik)

Zbor je dobil velik aplavz, kar je nedvomno zasluga zborovodkinje in vseh pevk ter pevcev, ki se za vsak nastop zelo resno pripravljajo.

Moška pevska skupina Društva Slovencev Kredarica, ki jo vodi mag. Borut Pavlič, je nastopila s pesmima:

- Venček ljudskih (harm. Jože Leskovar)
- Veseli hribček (Anton Martin Slomšek, harm. Janez Močnik)

in pokazala da vaja dela mojstra, kar se lahko neskromno pove za njihove nastope, saj je vsaka skladba do popolnosti izpiljena in predstavlja pravo uživanje najprej njih samih, potem pa tudi publike. Koncentracija na nivoju, pozornost publike pa ravno tako.

Kulturno društvo "Simon Jenko", Lovski pevski zbor Medvode vodi prof. Viktor Zadnik, deluje v okviru Kulturnega društva "Simon Jenko" že 27 let in v tem obdobju pod vodstvom tedanjega dirigenta Janeza Cadeza dosegel tudi izreden uspeh. Posneli so samostojno kaseto in zgoščenko, gostovali po vsej Evropi in tudi po republikah bivše Jugoslavije. Najbolj odmevna so bila gostovanja v Franciji, Belgiji in na Nizozemskem, nastopili pa so tudi v evropskem parlamentu in pred drugimi visokimi osebnostmi in se predstavili tudi v Novem Sadu. Povsod, kjer so zapeli, so poželi velik uspeh.

Pred letom dni je zbor prevzel nov zborovodja profesor Viktor Zadnik. S svojim znanjem in zagnanostjo pevcev je zbor postavil na nove temelje in z njimi že v prvem letu ponovno dosegel velik uspeh. Trenutno Lovski pevski zbor sodi med vodilne tovrstne zборе v Sloveniji. Poleg lovskih

Silva Martinec in Branko Veselinović

Vuk Maletin, Srđan Veselinov, Luka Popović, Luka Maletin, Isidora Veriš, Zoran Veselinov

skladb izvaja izvirne slovenske narodne in avtorske pesmi.

- Lipa (Davorin Jenko)
- O kresu (Peter Jereb)
- Pleničke je prala (Danilo Bučar)
- Kaj bi te vprašal (Anton Aškerc, Radovan Gobec)
- Na trgu (Dragotin Kette, Vasilj Mirk)
- Tri slovenske narodne (Janez Bole)
- Jadransko morje (Simon Jenko, Anton Hajdrik)
- Jager gre na jago (Frane Gornik)
- Slovenec sem (Jakob Gomilšek, Gustav Ipavec)

Po končanem koncertu so se gostitelji in gostujoči še nekaj časa družili in se pogovarjali o svojih usodah, ki so jih vsakega na svoj način odpeljale daleč od domovine. Vse te zgodbe so zelo različne, vendar je želja, da vsaj skozi negovanje slovenske kulture in jezika ohranijo delček Slovenije v sebi, vsem popolnoma enaka. Na samem koncu programa je igralni ansambel DS Kredarica vse prisotne ob znanih narodnih melodijah zabaval in nekateri so celo zaplesali, potem pa tudi skupaj zapeli. Druženje se je končalo z obljubami da se srečanja negujejo tudi v prihodnje.

Luka Dimitrijević, Anja Dimitrijević, Lana Dermanov, Andrej Grbović, Lucia Stajić, Adrian Stajić

SOBOTA , 4. oktober

V soboto 4. oktobra nas je navdušil Mešani pevski zbor Davorin Jenko, iz Društva Slovencev Triglav, Banja Luka (BiH) pod vodstvom zborovodkinje Vanje Topić.

Mešani pevski zbor Društva Slovencev Triglav iz Banja Luke, Davorin Jenko (BiH), je ustanovljen januarja 2001. Prvi nastop je imel na Martinovanju isto leto, prvi večji javni nastop pa februarja 2002 v Kulturni dvorani Banskega dvora, na proslavi Prešernovega dneva. V okviru zbora deluje tudi pevska skupina Davorin Jenko. Zbor in pevska skupina imata v glavnem na repertoarju slovenske narodne in umetniške pesmi. Člani zbora in pevske skupine nastopajo tako v Bosni in Hercegovini kot tudi po Sloveniji. Vsako leto zbor sodeluje na taboru pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Nastopajo tudi na samostojnih koncertih ter na različnih proslavah in manifestacijah. Zbor in pevsko skupino vodi dirigentka Vanja Topić.

Hor Davorin Jenko je pel nasledni pesmi:

- Po gorah grmi in se bliska (P. Lipar)
- Vustnejša ja ni (M. Tomc)
- Vse najlepše rožice (R. Gobec)
- Jaz mam pa konjca belega (M. Hubad)
- Zabavljivka (E. Ackimič)
- Jesenje lišče
- Ja ljubim Milu

Zbor iz Banja Luke je vsakega v publiki raznežil saj je predstavil čudovit splet pesmi, ki jih poznajo ne samo Slovenci, ampak tudi širša publika. Na koncu so poželi velik aplavz in marsikomu izzvali še kakšno solzo na licu. Po končanem nastopu so jih pozdravili predstavniki društva in jim čestitali za nastop.

Isidora Veriš in Olivera Veselinov

PROMOCIJA ZGOŠČENKE *MED GORO IN NIZINO* INSTRUMENTALNO - VOKALNEGA ANSAMBLA DRUŠTVA SLOVENCEV KREDARICA

Zadnji dan prireditve je orkester DS Kredarica, pod vodstvom Milana Bireša zaigral pesmi ki jih je posnel na svoji prvi zgoščenki kjer je združil slovenske skladbe največ od bratov Avsenik v vojvodinskimi skladbami ki jih poznajo tudi Slovenci v Sloveniji. Zamisel je nastala spontano, saj so na svojih gostovanjih po Sloveniji, pogosto na željo publike, igrali razen slovenskih tudi znane vojvodinske skladbe. Zaradi tega so tudi posneli zgoščenko s skupnim naslovom, ki združuje njihov glasbeni repertoar v eno, a to je *Med goro in nižino*.

Program je bil spremljan z veliko pozornostjo in navdušenjem, baletniki baletne šole iz oddelka narodnih plesov so pod vodstvom mentorice Sanje Vučurevič in koreografa Slaviše Đukića pa so svojim nastopom popestrili dogodek.

Med gostitvijo so člani ansambla:

- Vodja: Milan Bireš, kitara in vokal
- Harmonika: Vladimir Juzbašić
- Trobenta: Branko Veselinović, Ninoslav Svijić
- Klarinet: Bogdan Bikicki

Milan, Helena in Sara Bireš

- Bas kitara: Ivan Katava
- Vokali: Helena Bireš, Sara Bireš

še naprej zabavali goste in marsikdo je tudi zaplesal.

Dnevi slovenske kulture so v treh dnevih in v pestrem programu zahvaljujoč nastopajočim in organizatorjem združili Slovence in njihove prijatelje skozi glasbo in poezijo, po končanem programu se še veselili.

Elza Ajduković

XI. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE NOVEMBER 2014

Skupni nastop udeležencev

V četrtek 13. novembra 2014, je v novosadski Sinagogi tradicionalno potekal enajsti po vrsti Koncert slovenskih pesmi in poezije, ki ga organizira Društvo Slovencev Kredarica. Že enajst let se na koncertu predstavljajo slovenska društva v Srbiji, včasih pa gostujejo kulturna društva ali posamezniki iz Slovenije ali prijateljska društva in posamezniki iz Novega Sada ali Srbije.

Na začetku programa so častni gostje, in sicer predsednik DS Kredarica Ivan Zavrtanik, Rajko Marić častni konzul Republike Slovenije z jurisdikcijo v Vojvodini, in Zoran Jovičić

predsednik Društva Slovencev Emona iz Rume, pozdravili prisotne in pohvalili vse, ki se že enajst let udeležujejo koncerta kot nastopajoči in kot publika ali organizatorji.

Zahvala gre tudi vsem slovenskim uradnim predstavnikom, ki finančno podpirajo manifestacije in tudi samo delovanje društva, in sicer Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstvu za izobraževanje znanost in šport ter Zavodu za šolstvo Republike Slovenije in predstavnikom tukajšnjih uradov in to Pokrajinskemu sekretariatu za izobraževanje,

Mešani pevski zbor DS Kredarica

upravo in nacionalne skupnosti v Avtonomni pokrajini Vojvodini, NLB Banki v Srbiji. Židovski občini Novi Sad in Glasbeni mladini Novi Sad, predsedniku DS Kredarica, častnemu konzulu in vsem ostalim iz društva.

Po uvodnih govorih so nastopili najmlajši učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika in recitatorskega krožka z igrico o veverički pod naslovom Dober dan, neznanega avtorja. Lucija in Adrian Stajić, Andrej Grbović, Lana Dermanov, Anja in Luka Dimitrijević so navdušili publiko z igrico, ki so jo skupaj z učiteljico Rut Zlobec pripravili za ta nastop. Nastop najmlajših je vedno v veselje vsem prisotnim, saj lahko vsako leto vidimo koliko so napredovali pri učenju slovenskega jezika, pa tudi to, da se vsako leto na novo priključijo vnuki ali pravnuki potomci Slovencev tukaj.

Iz DS Planike iz Zrenjanina je prišel pevski zbor, ki že od začetka vsako leto nastopa na koncertu. Vsako leto prinese kakšno novo melodijo, ki se jo naučijo, da bi navdušili prisotne in jih popeljali v deželo svojih prednikov. Tako je bilo tudi tokrat, pred samim nastopom pa so tudi sami povedali nekaj o sebi. In o društvu kjer delujejo. Dirigentka Danijela Avram je nastopajoče vodila skozi bogat repertoar, ki ga pojejo, zapeli pa so slovenske, in sicer Slovensko deželo, Dober večer, Oj Triglav moj dom in angleško Spring, spring, spring in poželi velik aplavz.

V nadaljevanju sta se recitatorja iz DS Emona iz Rume, Ivana Daničić s Prešernovim Sonetnim vencem in Vedrana Kovačević s pesmico Ljubljana, Željka Čonke pod mentorstvom učiteljice Rut Zlobec predstavila s svojima recitatorskima točkama. Publika jima je podarila zaslužen aplavz.

Tudi Pevski zbor Društva Slovencev Triglav iz Subotice vsako leto nastopa na tradicionalni prireditvi, pa je tudi tokrat prišel s svojimi pesmimi in zvonkimi glaski, ki ponesejo vsakega v čudoviti svet glasbe. Ob tej priložnosti so se tudi sami pred sam nastop predstavili in opisali svoje delovanje, potem pa sta jih zborovodja Diana Miškolci in korepetitorica Kristina Mate povedli v čudovito zabavno skladbo Brez besed, avtorja Mojmir Sepeta in znane slovenske pevke Majde Sepe. Od slovenskih so še zapeli Belo snežinko, potem pa še zimzeleno Ružo crvena.

Tudi recitatorji najstniki iz Društva Slovencev Kredarica so pokazali kaj zmorejo in izvedli recitacijo Snežroža od Bine Štampe Žmavc, ki jo je priredila sama učiteljica in mentorica Rut Zlobec. Ždružno so recitacijo izvedli Olivera, Srđan in Zoran Veselinov, Filip in Luka Popović, Vuk in Luka Maletin, Isidora Veriš, Ivana Ogrizek in Aljoša Grbović, ki pridno obiskujejo dopolnilni pouk in sodelujejo na vsaki prireditvi in so ne samo posamezno v sorodstvu, ampak so vsi skupaj zelo dobri prijatelji in člani recitatorskega krožka.

Iz Beograda vsako leto prihaja Pojoča družba, naše zveste pevke iz Društva Slovencev Sava. Pevke so kot že leta nazaj zapele nekaj prečudovitih slovenskih pesmi, Leskovarjevo Lipo in Komar se je oženu in Pozimi pa rožce ne cveto, ki pa sta slovenski ljudski. Svoj nastop so popestrili z recitacijo Prijateljstvo Toneta Pavčka, ki jo je predstavila Biserka Stanković. Aplavz za nagrado tudi pri njih ni izostal.

Ugledni duo, ki deluje na glasbenem področju tukaj in po Sloveniji je nedvomno zakonski par glasbenih akademikov Dubravke in Nenada Stošića, ki je prišel iz Niša, saj društvo neguje tradicijo, da predstavi tudi posebne glasbene izvajalce in prijatelje društva. V svoji izvedbi Tam kjer murke cveto, bratov Avsenik in pesmi, ki jo je napisala in zapela Dubravka Stošić, priredil in na klavirju spremljal Nenad Stošić, v slovenski jezik pa prevedla Meri Jovanović, Hvala ti za vse, sta tudi onadva požela velik aplavz in navdušenje vseh. Sledil je Bramsova Phantasien opus 116 za klavir, ki ga je izvedel Nenad Stošić za zaključek njunega čudovitega nastopa.

Glasbenemu nastopu je sledilo še nekaj recitacij odrasle skupine učenk dopolnilnega pouka pri Rut Zlobec in članic recitatorskega krožka Društva Slovencev Kredarica. Maja Cvejić je izvedla Kreslinovo Kakor zvezda na nebu, Zdenka Lukan, Gregorčičevo balado Njega ni, Marija Lovrić pa je še enkrat pokazala svoj pesniški talent in s publiko podelila svojo avtorsko pesem Breza, ki jo je s pomočjo mentorice in učiteljice prevedla v slovenski jezik. Navdušenje publike je bilo samo po sebi umevno.

Moška pevška skupina Društva Slovencev Kredarica deluje že deseto leto in ob tem jubileju so na koncertu zapeli slovensko Slovenec sem, Gustava Ipavca in Ja do ljesa željenoh, Vinka Žganca. Skupina je nastala spontano

Recitatorji DSK

pred desetimi leti od pevcev ki pojejo tudi v Mešanem pevskem zboru Društva. Vodi jo pa umetniški vodja Borut Pavlič. V njej pojejo tudi pevci iz prijateljskega rusinskega zbora. Za čudovito uglašenost in natančno in glasbeno popolno izvedbo so tudi oni bili nagrajeni z aplavzom.

Pred sam konec so zablesteli še pevke in pevci domačega Mešanega pevskega zbora Društva Slovencev Kredarica, ki so pod vodstvom Dunje Huzjan in klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja zapeli Himno prostosti, žalostinko Nocoj, pa oh nocoj in Zottelmarsch, pesem, ko so se jo naučili v Sloveniji na gostovanju pri lendavskem pevskem zboru.

Za zaključek je nastopili še zabavni ansambel iz Rume, Peter Pan, ki je zaigral nekaj slovenskih zabavnih skladb, in sicer Morsko dekle iz filma Pot v raj, Dan ljubezni in zimzeleno Ti si želja mog života.

Otroci DSK

In po tradiciji so se ob samem slovesu zbrali vsi nastopajoči in skupaj s publiko zapeli Avsenikovo pesem, Slovenija od kod lepote tvoje, ki vsako leto po tradiciji zazveni po prečudoviti dvorani.

Program je vodila Silva Martinec ki je po zaključenem koncertu povabila prisotne na pogostitev. Sledila je pogostitev in druženje domačih in gostov, kjer so se še nekaj časa peleslovenske pesmi in se pogovarjalo o načrtih, gostovanjih in skupnih projektih v prihodnje. Enajsti Koncert slovenskih pesmi in poezije je bil tako končan.

Elza Ajduković

NAŠA SLOVENSKA BESEDA 2014 V ZRENJANINU

Dne 14. junija 2014 je Društvo Slovencev Planika iz Zrenjanina organiziralo manifestacijo Naša slovenska beseda 2014. Udeležila so se Društva Slovencev iz Srbije.

Program se je začel predstavljanjem projekta Otroške narodne pesmice. Potem je sledila Razglasitev besednika leta 2014 in nagovor pisatelja Primoža Suhodolčana, ki

je bil častni gost tega zbora. On je s svojim nastopom navdušil vse prisotne. Duhovit in zanimiv pisatelj nam je podaril nepozabne trenutke smeha in dobre zabave. Bilo je res lepo poslušati ga in uživati v neposrednem pogovoru in komunikaciji s prisotnimi.

Pevski zbor Planika je zapel nekoliko priložnostnih pesmi in potem se je nadaljeval program, oziroma

predstavljanje Društev, ki so sodelovala na tej prireditvi.

V imenu Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada prisotne je pozdravila Marija Lovrić in potem so nastopili učenci dopolnilnega pouka slovenščine z učiteljico Rut Zlobec: Marija Lovrić, Svetlana Momčilović, Zdenka Lukan in skupina otrok.

Program se je končal z zahvalami društvom za sodelovanje in skupnim fotografiranjem.

Hvaležni smo Društvu Slovencev Planika za lepo in zelo dobro organizacijo. Imeli smo tudi nekaj časa za skupno kosilo in prijazno družbo.

Prevoz do Zrenjanina je organiziralo Društvo Slovencev Triglav iz Subotice, financiral Sekretariat za izobraževanje, upravo in nacionalne skupnosti. Naša skupina se jim je pridružila v Novem Sadu.

Še eno lepo srečanje in spomin na ta dogodek je ostal za nami.

Zdenka Lukan

PRIDRUŽILI SMO SE PROSLAVI OB SPOMINU NA VRDNIŠKE RUDARJE

Eden najstarejših rudnikov v tem delu Evrope in najstarejši rudnik premoga na območju današnje Srbije in bivše Jugoslavije je vrdniški rudnik, ki letos obeležuje 210 let od nastanka. To nahajališče črnega premoga v Vrdniku je opuščeno v sredini šestdesetih let prejšnjega stoletja, ko je iz njega potekla geotermalna voda, ki so jo odkrili ravno rudarji tega rudnika in ki je nadomestila premog ter danes predstavlja glavni vir današnjega življenja, gospodarstva in zdraviliškega turizma tukaj v iriškoj občini, kamor spada tudi Vrdnik.

Rudnik je v Vrdniku, mestecu v Sremu na obronkih Fruške gore, odprt leta 1804, kot eden med prvimi na področju bivše Jugoslavije in prvi v Srbiji. Ob otvoritvi rudnika je ustanovljeno tudi rudarsko naselje kot sestavni del, ki so ga sami rudarji poimenovali rudarska kolonija. V stari rudarski koloniji danes še vedno živijo družine in potomci rudarjev in se radi spominjajo kako je bilo takrat, mnogi pa tudi zgodb svojih prednikov.

(področje Dobočaš) našli izredno kakovosten črni premog, tako da je industrializacija Vrdnika, razvoj rudnika in infrastruktura, ki je spremljala vse to (termocentrala, železnica, itd.) povzročila prihod številnih delavcev iz mnogih krajev tedanje Avstrogrske. Tako so se kmalu v Vrdniku, oziroma v nanovo zgrajenih rudarskih kolonijah, naselili Slovenci, Madžari, Nemci, Hrvati, Čehi, Slovaki, Avstrijci, Poljaki, Italijani in pripadniki drugih narodov, zaposleni v edinem vojvodinskem rudniku premoga.

Rudnik Vrdnik

V teh kolonijah so živeli rudarji z družinami iz mnogih dežel, vendar pa je širši javnosti manj znano, da je Vrdnik glede na celotno število prebivalstva, ki ga naseljuje, bil največja kolonija Slovencev izven Slovenije, o čemer pričajo njihovi potomci Slovenci, ki živijo v mestu in njegovi okolici, pa tudi spomeniki na rudarskem pokopališču poleg vrdniških toplic.

Na samem koncu XVIII. stoletja so v hribih nad vasjo

Najštevilnejši so bili priseljenci iz Slovenije, Čehoslovaške in Madžarske. Ob koncu druge svetovne vojne se je velik del teh priseljencev vrnil nazaj v svoje matične države.

Povpraševanje za delovno silo v rudniku v obdobju med dvema vojnama, v času Kraljevine SHS dodatno vpliva na priseljivanje iz Slovenije in Bosne. Med vsem znano svetovno gospodarsko krizo v tridesetih letih XX stoletja se slabša povpraševanje po premogu, pa se precejšnje

število rudarjev seli v druge rudnike.

Rudarji so umirali mladi, bodisi zaradi nesreč, bodisi zaradi bolezni, ki so bile posledica težkih pogojev pod zemljo, večina še pred štiridesetimi leti. Ena največjih nesreč v rudniku je bila 24. marca leta 1958, o čemer novinarju in publicistu Željku Markoviću pripoveduje devedesetletni bivši rudar, Slovenec Viktor Hvala, ki je sodeloval pri reševanju rudarjev Majhenška, Kina in mnogih drugih in se natanko spominja tega nesrečnega dogodka, ki je v žalost zavil celotno vrdniško občino takrat.

V Vrdniku je zanimivo tudi staro katoliško pokopališče (tudi ostali, ne samo Slovenci ga imenujejo tudi "slovensko") kjer so večinoma rudarji, ki so prišli sem na delo ob koncu XIX. stoletja, iz Slovenije. Na tem "slovenskem pokopališču" so značilni tipični "rudarski križi" v obliki dveh prekrižanih železnih palic.

Ravno na tem mestu se je 6. avgusta 2014 ob veliki medijski pozornosti začela prireditev Svetovnega dneva rudarjev in 210. obletnice otvoritve vrdniškega rudnika s položitvijo vencev na grob nastradalih rudarjev v vrdniškem rudniku, ki mu je v imenu DS Kredarica prisostvovala tudi sekretarka Silva Martinec, kot predstavnik DS Emona iz Rume (ki ima veliko število članov ravno iz Vrdnika), pa predsednik društva Zoran Jovičić.

Silva Martinec se je v imenu DS Kredarica zahvalila prisotnim na povabilu k sodelovanju pozdravila prisotne in povedala nekaj besed o Slovencih in njihovih potomcih.

V nadaljevanju spominske prireditve na rudarje, je bila tudi manifestacija "Vrdnik - mednarodna zgodba" v zgradbi Kasine (zgradba krajevnih skupnosti). Na programu je bila prezentacija projekta "Podzemno mesto Labin", o čemer je govoril predsednik Združenja rudarjev Vrdnik Ivan Karačić, potem pa je še publicist Željko Marković, novinar in avtor knjige "Monografija Vrdnika", govoril o zgodovini tega mesta od trenutka same odločitve o otvoritvi rudnika pa vse do trenutka njegovega zapiranja.

Med številnimi uglednimi vabljenimi je Vrdnik obiskal in prisotne pozdravil tudi podpredsednik Pokrajinske

vlade in pokrajinskega sekretariata za kulturo in javno obveščanje Slaviša Grujić.

Tudi Društvo Slovencev Kredarica se je s svojim vokalno-igralnim ansamblom Kredarica z veseljem odzvalo povabilu organizatorja in sodelovalo na tako ganljivi proslavi teh dveh pomembnih datumov, še zlasti zaradi tesne povezanosti s samimi Slovenci.

Orkester je bil pravo presenečenje, gosti pa so (med njimi tudi številni potomci Slovencev, tretje, četrte pa tudi pete generacije) sprva z nejeverjem poslušali prve takte slovenskih valčkov in polk in niso mogli še nekaj časa dojeti, da po Vrdniku in Frušogorskih hribih, ki ga obdajajo, odmeva slovenska glasba, ki je številne tudi spomnila na zgodnje otroštvo, izzvala kopico spominov na godce, ki so v davnih časih godli ob praznikih in veselicah in krasili rudarjem in njihovim družinam težko življenje.

Ponosni smo lahko, da imamo ravno v Kredarici takšen dragulj, orkester, ki je navadnim, prisrčnim in skromnim ljudem Slovincem, ki so vtakani v zgodovino tako edinstvenega in tako redkega rudnika, ki je postal zdravilišče, podaril tako edinstveno glasbeno doživetje. Vsem tem potomcem rudarjev Slovencev, ki so s trebuhom za kruhom in globoko pod zemljo žrtvovali svoje življenje in zdravje, da bi si prislužili živež za lačna usta svojih mladih družinic, potomci pa obdržali navade svojega naroda in ponosno nosili slovenstvo skozi čas, na samo njim najbolj možni način, a to je s preprosto ljubeznijo do svojega porekla do svoje domovine, ki ga zob časa nikoli ne more uničiti. Slovenske polke, valčki so jim pomenili več kot tisoč besed, jih ganili in razveselili hkrati, jih navedli na ples in so v veselju in plesu nadaljevali slavnostni večer.

Po končanem programu so vsi visoki povabljeni vključno s člani orkestra in predstavniki vodstva društva bili gosti na domačiji v Vrdniku pri Ivanu Katavi, članu Kredarice in basistu orkestra ter njegovi mami Katarini Majhenšek Katava, Slovenki, ki se ji je oče davnega leta 1920 doselil v Vrdnik.

Silva Martinec

KUD KAPELE IZ KAPEL, SLOVENIJA GOSTOVALI V DS KREDARICA

V amfiteatru Visoke šole strokovnih študijev za izobraževanje vzgojiteljev v Novem Sadu, so se v soboto 18. oktobra 2014 predstavili filmom *Tak ti je tu blu*. Filmsko zgodbo, ki so jo pred in po projekciji filma obogatili še ljudski pevci Kapelski pubje, vokalna skupina Iris in instrumentalna skupina Obsotelski dečki.

Na vzhodnem robu občine Brežice, znane po Termah Čatež, na nadmorski višini 225 metrov se tik ob meji z Republiko Hrvaško iz ravnine vzdiguje sleme Kapelskih gor. Na njih ležijo Kapele s sedmimi vasmimi in 1200 prebivalci. Preveva jih pester društvo in kulturni utrip s 13 delujočimi društvi, med njimi je tudi Kulturno društvo Kapele, ki je v sodelovanju s krajanji Kapel ustvarilo film, v katerem so želeli rekonstruirati življenje, ljubezen in

svatbene običaje v Kapelah po drugi svetovni vojni, in to v domačem kapelskem narečju. Popolnoma in izključno ljubiteljsko se je 90 krajanov Kapel (Kapelcev) iz štirih starostnih generacij postavilo v vloge režiserja, scenarista, snemalca, montažerja, etnologa in filmskih igralcev.

Igrani narečni film *Tak ti je tu blu* je rekonstrukcija življenja, ljubezni in svatbe v Kapelah po drugi svetovni vojni.

Nit filma je ljubezen med dvema mladima, ki je kronana s poroko in prepletena z ljudskim petjem, instrumentalno glasbo, kmečkimi opravili in krajevnimi običaji.

Kapelci iz filma *Tak ti je tu blu* na odru

V filmu je v pesmi in narečni besedi ohranjen spomin na ne tako davno preteklost, pa vendar dokaj pozabljeno: na čas izgnanstva, revnega življenja po prihodu iz Šlezije, obvezne povojne oddaje, na še

obstoječo stavbno dediščino, oblačila, posodo, hrano in že povsem opuščena ročna kmečka opravila in ročna dela. Prikazani so običaji na »pušenšanku«, vasovanju, ugledih, šranganju, laštanju, jutranjevanju, posnežitvi in stroga pravila takratnih svatb z napitnicami. Ustvarjalci niso pozabili ob etnologiji, niti na zabavne vloške, kar precej duhovitosti so vnesli v svoj film.

Še poseben poudarek je na dejstvu, da niso imeli podpore, oz. kakšnega morebitnega ožjega igralskega jedra iz zvrst recimo ljubiteljskih gledališčnikov, prav vsi igralci so prebivalci Kapel in v filmskem smislu naturščiki. Ne samo igralci tudi ostali krajanji so nudili potrebno pomoč in razumevanje da so lahko izpeljali projekt do konca.

Iz dela na snemanju filma so se naučili, da sreča ni v materialnih dobrinah, da je sreča v pristnih medosebnih odnosih, v druženju dobromislečnih ljudi, da je sreča v spoštovanju narave, v spoštovanju zemlje in v spoštovanju ljudi.

Elza Ajduković

LIKOVNA KOLONIJA SLOVENCİ V TUZLI 2014

V hiši *Plamen miru* v Tuzli je potekala od 18. 8. do 24. 8. 2014 likovna kolonija *Slovenci v Tuzli 2014* ki jo je organizirala Zveza slovenskih društev v Bosni in Hercegovini *Evropa zdaj* in Slovenska skupnost *Tuzla*.

Kolonija je bil skromen, vendar zelo dobro in uspešno organiziran poskus popestriti poletni program dogajanj v Tuzli.

Udeleženci kolonije so bili iz Ljubljane Slovenija, Splita-Hrvaška, Banja Luke-BIH, Sremskih Karlovcev-Srbija in kot najštevilnejši gostitelji iz Tuzle, BIH. Mentor kolonije je bil mladi talentirani akademski slikar iz Ljubljane Davor Mešić, ki je v prijetnem delovnem vzdušju v hiši *Plamen miru* slikal skupaj z ostalimi umetniki in vsakemu priskočil na pomoč, če je bilo potrebno.

Tema kolonije je bila svobodna, tako da so nastala dela različnih vsebin in motivov, kar se je na koncu izkazalo kot dobra ideja. Razen slikanja je bilo tudi časa za sprehode po mestu in okolice, za ogled slanih Panonskih jezer v samem mestu ter za obiske galerij in slikarjev. Druženje ob delu, spoznavanje aktivnosti slovenskih društev tudi v drugih sredinah nam je bila pogosta tema pogovora. Bili smo zadovoljni in srečni,

ker se tudi mimo Slovenije sestajamo in družimo.

Rezultat dela se je posebno videl na otvoritvi razstave, ki je bila zelo dobro obiskana tudi s strani meščanov. Nastop ženskega zbora *Slovenčice* iz Tuzle je polepšal otvoritev skupaj s pozdravnim govorom Dragice Tešić, predsednice združenja gostiteljev. Na otvoritvi razstave je bil tudi

Marijana Gregl Bikar

Darko Mijatović, predsednik zveze *Evropa zdaj* iz Banja Luke, ki je pozdravil organizatorje, udeležence in goste. Posebno priznanje in čast za organizatorje in za slikarje, je bila prisotnost Jasmina Imamovića, načelnika tj. predsednika občine Tuzla, ki je otvoril razstavo in govoril o zgodovinski vlogi Slovencev, pomembni za življenje v Tuzli še od davnih časov.

Poslovili smo se po končani koloniji z upanjem, da se bodo za likovno ustvarjanje Slovencev izven domovine, našla sredstva tudi v naslednjem letu in da se bo spet zbralo veliko slikarjev, ki bodo enako lepo kot smo mi, doživeli prijetno bivanje in ustvarjanje v Tuzli, ki bo dodatno obogatilo kulturno življenje tega še kako prijetnega in gostoljubnega mesta.

Sremski Karlovci 4. septembar 2014

Marijana Gregl Bikar

LIKOVNA KOLONIJA *MOST NA SOČI*

Veseli me da sem po par letih bila ponovno izbrana za udeležbo na 24. slikarski koloniji Združenja Slovenske izeljske matice. Kolonija je potekala od 8. do 14. junija po tradiciji v Mostu na Soči.

Tema letošnje slikarske kolonije je bila „Svetloba miru in upanja“, posvečena 100. letnici prve svetovne vojne, ki je v posoškem kraju bila posebno surova.

Slikanje je bilo prijetno ob gostoljubju gostiteljev in ob pomoči mentorice Monike Ivančič Fajfar, ki je vsakemu bila na voljo pomagati. Imeli smo si čas tudi ogledati Kolovrat - muzej na odprtem v hribih med Tolminom in Kobaridom na višini 1100 metrov s prečudovitim razgledom vendar tudi strašno resnico o strahoti borbe, ki se je tu vodila: o ostankih rovov, bunkerjev in ostalih sledi surove vojne stvarnosti davnih let.

V Kobaridu smo na vrhu hriba obiskali tudi italijansko grobnico.

Strašna je resnica o surovosti vojne, ki je odnesla velike žrtve na vseh straneh.

Slikarska dela pa so poskušala dati svetlobo tej mračni resnici. Koliko so v tem uspela, se je dalo videti na razstavi, ki je bila 13. junija. Moja simbolika so bile sončnice nad mračno resnico kot svetla, plodna pot k preživetju.

Posebna čast za slikarje in gostitelje je bil obisk Alenke Bratušek, predsednice Vlade Republike Slovenije in Gorazda Žmavca ministra Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, na otvoritvi razstave, ki je sledila po zaključeni koloniji.

Pomembno je druženje Slovencev iz zamejstva s Slovenci iz matične domovine in srečni smo ko ugotovimo da Slovenec je in ostane Slovenec, kjer-koli se najde.

Zanimivo je bilo tudi sodelovati v pogovorih o aktivnostih naših slovenskih društev na raznih področjih. Mnogi so tudi bili presenečeni, ko so slišali o aktivnostih našega društva Kredarica in o tem, da v Srbiji deluje toliko društev.

V upanju, da se bodo tudi za naslednje leto našla sredstva za likovno kolonijo v Mostu na Soči in da se bodo tudi v prihodnje srečevali Slovenci z vseh koncev sveta, priporočam tudi mladim, da se skozi takšne akcije vključijo in povezujejo med seboj, tako s Slovenci v domovini in po celem svetu.

Marijana Gregl-Bikar
prevedla **Elza Ajduković**

GOSTOVANJE MEPZ IN MOPS DS KREDARICA V TOLMINU

Mešani pevski zbor in Moška pevka skupina Društva Slovencev Kredarica se lahko skozi vsa leta obstoja pohvalita s številnimi nastopi v Novem Sadu in okolici, pa tudi z nastopi v tujini, s katerimi sta si pridobila zavidanja vredni ugled med pripadniki različnih nacionalnih skupnosti Vojvodine, med društvi Slovencev v Srbiji, pa tudi v glasbenih in kulturnih krogih Novega Sada.

Zahvaljujoč finančni podpori Urada Vlade R Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu in pomoči župana Novega Sada Miloša Vučevića in Skupščine Mesta Novi Sad, ki so nam omogočili brezplačen prevoz do Tolmina in nazaj, ter z donacijami članice zbora Katje Juršič-Huzjan in Ivana Zavrtanika ter Rajka Marića, in kljub številnim težavam in oviram zaradi denarne stiske, sta zbor in moška pevka skupina DS Kredarica uresničila povratni

obisk na povabilo Moškega pevskega zbora Poljubinj iz Mosta na Soči in se napotila na komaj čakano gostovanje v Slovenijo v mesto Tolmin na reki-lepotici Soči! Čeprav je vse skupaj s potovanjem trajalo le dva in pol dneva (4–6. julija 2014) in bilo zelo naporno, so pevci to gostovanje v Slovenijo doživeli kot zaslužen nagrado za pridno delo in številne hvale vredne nastope, ki so jih imeli čez vse leto.

Dva glasbena ansambla Kredarice sta nastopila 5. julija zvečer v središču Tolmina, na odru na prostem in pred številno publiko v okviru tradicionalne manifestacije Puntarski dnevi. Isti večer so nastopili tudi Folklorna skupina Razor in naši gostitelji – Moški pevski zbor Poljubinj. Na koncertu so Slovenci Kredarice iz Novega Sada prikazali svoje dosežke pri negovanju slovenske glasbene dediščine in slovenske narodne, jezikovne in kulturne identitete. To je bila lepa priložnost tudi za ustvarjanje novih poznanstev in stikov Slovencev iz izseljenstva z rojaki iz Mosta na Soči in Tolmina.

Publika se je že dodobra zbrala okrog 21 h, ko so na oder prišli gostitelji pod vodstvom Metoda Bajta in izvedli krajši toda raznovrstni program. Po njihovem nastopu je sledil nastop DS Kredarica. S klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja, pod upravo mlade in talentirane dirigentke Dunje Huzjan, so se druga za drugo vrstile točke: tradicionalni tirolski Zottelmarsch, primorska ljudska Pa se sliš', potem Tam, kjer teče bistra Zila, Nikdar ne bom pozabil, odlomek iz X Rukoveti srbskega skladatelja Stevana Mokranjca – Pušči me, ter Venček ljudskih (sestavil Igor Švara). Zbor si je malo oddahnil dokler so

Spomin na Tolmin 2014

nastopali pevci Moške pevske skupine pod umetniškim vodstvom prav tako mladega in talentiranega umetnika Boruta Pavliča. Publika je lahko na njihovem nastopu poslušala slovenske pesmi Venček ljudskih pesmi, Veseli hribček, Gor čez zaro ter priredbo srbske starogradske pesmi *Tiho noči*. Na koncu nastopa DS Kredarica je Mešani zbor izvedel tri popularne skladbe prirejene za mešani pevski zbor: Vrtiljak, Himno prostosti in Dan ljubezni. Celoten nastop predstavnikov našega društva so zbrani meščani prisrčno pozdravili z dolgimi aplavzi.

Bivanje v Tolminu je bilo podrobno in natančno načrtovano pa tudi zanimivo in vsebinsko bogato zajeto. Zahvaljujoč prijaznim gostiteljem, pevcem MoPZ Poljubinj, posebno Danilu Lebanu in Mateju Lebanu, so člani zbora lahko uživali v lepotah Tolmina in narave, ki ga obdaja. Šolski dom v katerem smo bivali (Center za šolske in občolske dejavnosti Soča) je oddaljen 5 minut od planinske rečice Zadlaščice, enega od pritokov Soče, reke edinstvene mlečno-smaragdnobelene barve in čudežne lepote!

Moška pevska skupina DS Kredarica

Tisti z boljšo kondicijo so lahko sami prečkali vsem znani Hudičev most, ki se dviga 60 metrov nad reko, da bi videli vhod v Zadlaško jamo, znano kot Dantejeva jama (baje, da je na tem mestu italijanski pesnik Dante Alighieri dobil navdih za „Pekel“!) in da bi videli, kako se nad ledeno vodo Tolminke dviga vodna para, saj se na tem mestu v njo vliva vroča voda iz bližnjega termalnega vrelca, da bi se slikali z Medvedovo glavo v ozadju (skala v obliki medvedove glave, ki se je odlomila od gor in ostala zagazena med prepadom brezna), da bi se osvežili in napili ledene, čiste planinske vode, da bi občutili pod rokami

Mešovita pevska skupina DS Kredarica

V soboto 5. julija nam je dragi prijatelj Matej Leban posvetil ves dopoldan, da bi nas povedel na izlet in nam pokazal znamenitosti njihovega kraja. V Kobaridu smo obiskali Kobariški muzej I. svetovne vojne, ki je zahvaljujoč svoji izvirni razstavitvi dobil Muzejsko nagrado Sveta Evrope za 1993. leto in bil nominiran za najboljši muzej leta! Po ogledu muzeja smo se povzpeli na greben Kolovrat nad Kobaridom, ki predstavlja naravno mejo med Italijo in Slovenijo in obiskali svojevrstni muzej na prostem – do danes ohranjene rove izkopane med I. svetovno vojno na Soški fronti. Obiskali smo tudi skupinsko kostnico italijanskih vojakov, ki so padli na Soški fronti.

Vseeno pa nismo mogli zapustiti Tolmina, ne da bi obiskali vsem znana Tolminska korita. Zato smo se zadnji dan našega bivanja v Sloveniji, v nedeljo 6. julija, odpeljali do vhoda v Triglavski nacionalni park, kjer se nahaja še eno med naravnimi čudeži, ki jih je na prgišče v teh krajih – Tolminska korita, pravzaprav brezno, ki je v visokih, strmih stenah izdolbla reka Tolminka. Malo po tem, nižje, se združujeta v eno, dve hitri, kristalno čisti in glasni planinski smaragdno zeleni rečici, Tolminka in Zadlaščica, obdani z bujnim rastlinjem in mahovino.

Soča zavija skozi dolino med prijaznim hribovjem Tolminskega kraja

vlažno in mehko mahovino in da bi uživali v žuborenju neštetihih drobnih potočkov, ki poskakujejo navzdol proti reki... Težko je z besedami opisati in dočarati zadovoljstvo in srečo, ki smo jo začutili ta dan v neposrednem stiku z izvirno nedotaknjeno naravo! Bivanje v Tolminu ostaja nepozabno doživetje za vse pevce, vtisi in doživetja pa se še naprej in kar naprej pripovedujejo. Še enkrat hvala našim gostiteljem, hvala Uradu in vsem, ki so nam pomagali uresničiti to gostovanje in doživeti to lepoto.

Katja Juršič-Huzjan in Mariana Fodor
Fotografije: **Biljana Mikašinović**

SREČANJE SLOVENSKIH ZBOROV 2014 V BANJA LUKI

Na povabilo Društva Slovencev *Triglav* iz Banja Luke sta Mešani pevski zbor in Moška pevska skupina Društva Slovencev *Kredarica* iz Novega Sada 18. in 19. oktobra 2014 gostovala v Banja Luki na prireditvi *Srečanje slovenskih zborov v Bosni in Hercegovini*, ki je bil projekt Zveze slovenskih društev BiH *Evropa zdaj*. Prireditve so se udeležili tudi MePZ *Encijan* iz Pule, ŽPZ *Slovenčice* iz Tuzle, MePZ *Camerata Slovenica* iz Sarajeva, *Ansambl Zdravka Čosića* iz Banja Luke in MePZ *Davorin Jenko* prav tako iz Banja Luke.

Mešani pevski zbor DS Kredarica

Na koncertu, ki je potekal v slavnostni dvorani Banskega dvora, v samem središču mesta, so vsi pevski zbori prikazali res visoke dosežke pri negovanju slovenske glasbene dediščine. Nastop naših pevk in pevcev je požel velik aplavz. Mešani pevski zbor *Kredarica* je pod vodstvom dirigentke Dunje Huzjan in s klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja zapel tri pesmi: *Vrtiljak* (G. Strniša, J. Robežnik), *Nocoj, pa oh, nocoj* (F. Venturini) in *Dan ljubezni* (D. Velkaverh, T. Hrušovar, arr. D. Huzjan). Moška pevska skupina pod umetniškim vodstvom mag. Boruta Pavliča je izvedla dve ljudski pesmi v harmonizaciji J. Leskovarja: *Pri farni cerkvi* in *Ko so fantje proti vasi šli*.

Po skupnem koncertu je sledila bogata pogostitev in zelo prijetno in veselo druženje. To je bila lepa priložnost za medsebojno spoznavanje in druženje Slovencev iz Novega Sada z rojaki, ki živijo izven meja matične domovine – v Bosni in Hercegovini in na Hrvaškem.

Pokrovitelji prireditve so bili: Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srbije in Grad Banja Luka.

Zahvaljujemo se našim gostiteljem in organizatorjem za iskreno in prisrčno gostoljubje in jim sporočamo, da smo se iz Banja Luke vrnili polni najlepših vtisov.

Katja Juršić-Huzjan in Mariana Fodor
Fotografija s spleta DS Triglav iz Banja Luke

SREČANJE SLOVENSKIH ZBOROV V SUBOTICI 2014

V organizaciji DS Triglav Subotica je bila 27.09.2014 enajsta po vrsti manifestacija pod imenom „Srečanje slovenskih zborov“. Slovenci iz Subotice že enajst let prijazno gostijo svoje rojake iz Srbije, postala pa je že tradicija, da v Subotico kot posebni gosti, pride tudi kakšen pevski zbor iz Slovenije. Razen gostiteljev so letos na „Srečanju“ svoje zborovsko znanje pokazali vokalni ansambli iz Beograda, Zrenjanina in Novega Sada, iz Slovenije pa je nastopil Mešani zbor „Kres“ iz Čateža ob Savi.

Na začetku manifestacije je navzoče v prečudoviti dvorani subotičke Mestne hiše nagovoril veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu Franc But, pozdravljen z dolgim aplavzom. On je napovedal svoj odhod iz Srbije in se toplo se zahvalil vsem društvom Slovencev v Srbiji za negovanje slovenskega jezika in kulture v tukajšnjem okolju. V svojem govoru nas je vzbudil, naj nadaljujemo z negovanjem stikov s Slovenijo, kot tudi da poglobljamo svoje znanje slovenskega jezika, pesmi in kulture na splošno.

Mešovita pevska skupina DS Kredarica

Na koncertu ki je sledil po pozdravnih govorih so pevski zbori slovenskih društev v Srbiji pokazali da iz leta v leto vse bolj napredujejo in da uspešno obvladujejo vse zajetnejši in za izvajanje težji glasbeni program.

Moška pevska skupina „Kredarica“ je pod umetniškim vodstvom magistra Boruta Pavliča nastopila z dvema pesmima: *Ko so fantje proti vasi šli* (ljudska, harm. J. Leskovar) in *Veseli hribček* (A. M. Slomšek, harm. J. Močnik) in pobrala frenetičen aplavz.

Publika je prav tako z velikim zanimanjem spremljala in nagradila z dolgimi aplavzi nastop Mešanega zbora „Kredarica“, ki mu je dirigirala Dunja Huzjan. Izvedli so štiri točke in to dve a cappella: *Zottelmarsch* (H. Posedu, F. Gratzer) in *Nocoj, pa oh, nocoj* (F. Venturini); solo: S. Kocić, M. Pavlič, in dve s klavirsko spremljavo mr Jožefa Ritterja: *Venček ljudskih* (sestavil Igor Švara) in *Vrtljak* (G. Strniša, J. Robežnik).

Z navdušenjem smo poslušali tudi nastop Mešanega pevskega zbora Kres iz Čateža ob Savi, ki mu je dirigirala mlada in energična dirigentka Katja Jarm. Dokazali so, da se v Sloveniji tudi v najmanjših mestih neguje zborovsko petje na zelo visokem nivoju.

Po koncertu je bila na Paliču za izvajalce in goste prirejena bogata zakuska ki so jo pripravile in okusno aranžirale članice DS Triglav. V veselem vzdušju so ob

Moška pevska skupina DS Kredarica

polkah in valčkih za vse prisotne na harmonikah izvedli mladi glasbeniki iz KUD-a *Popotovanje Frana Levstika*, prav tako iz Čateža, potem pa prijetno preživeli ostanek večera in se vrnili po ponoči v Novi Sad polni lepih vtisov.

Katja Juršič Huzjan

ANSAMBEL DRUŠTVA SLOVENCEV KREDARICA NA DOBRODOŠLI DOMA 2014 V ŠKOFJI LOKI

Igralno-vokalni ansambel Društva Slovencev Kredarica se je 5. julija 2014 drugič udeležil manifestacije Dobrodošli doma, tokrat v prekrasni srednjeveški Škofji Loki. Kot tudi prejšnja leta je dogodek, ki je namenjen ohranjanju slovenskega jezika, kulture, utrjevanju vezi in negovanju pripadnosti vseh rojakov Slovenije, organiziral Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu v sodelovanju s partnerji in sicer z organizacijami Združenje Slovenska izseljenska matica, Izseljensko društvo Slovenija v svetu, Svetovni slovenski kongres, Rafaelova družba ter z Občino Škofja Loka, Razvojno agencijo Sora in Turističnim društvom Škofja Loka.

Na celodnevem srečanju, ki se je začelo ob 9. uri, so se zbrali Slovenci in Slovenke iz vseh koncev sveta, ki so ponavadi v poletnih mesecih v domovini. Po pozdravu godbe na pihala Škofja Loka so zbrane nagovorili škofjeloški župan Miha Ješe, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc ter tudi

predsednica minule vlade, Alenka Bratušek.

Ansambel Kredarica se je predstavil v celotni postavi, to se pravi osem glasbenikov in 3 pevke - Milan Bireš (vodja ansambla, kitara in vokal), Vladimir Juzbašić (harmonika), Branko Veselinović (trobenta), Ninoslav Svijić (trobenta), Darko Horvatić (klarinet), Bogdan Bikicki (klarinet), Dražen Tikveša (klarinet), Ivan Katava (bas kitara) ter pevke Katarina Medaković, Helena Bireš in Sara Bireš. Igralni ansambel je imel uspešen polurni nastop 5. julija na glavnem odru v zgodnjih popoldanskih urah, na katerem je skozi repertoar pesmi bratov Avsenik predstavil svoje glasbene dosežke, ki jih je tudi posnel na svoji prvi zgoščenki. Naknadno se je odzval tudi povabilu Urada da bi nastopil na odru Sokolskega doma, kjer so fantje in dekleta iz Kredarice uprizorili še en zelo zanimiv koncert, brez noš in brez vnaprej določenega nastopa in repertoarja, ter navdušili publiko s svojim spontanim nastopom in z veliko mojstrskih in sproščenih improvizacij na vseh instrumentih, seveda vse na glasbo Avsenikov.

Prireditve v središče srednjeveške Škofje Loke privabila več kot tisoč obiskovalcev iz tujine ali tudi povratnikov, pa tudi sorodnikov nastopajočih - nastopilo je namreč kar 12 skupin, ki so prišle praktično z vsega sveta, od Kanade in Argentine pa do sosednjih držav.

Na glavnem odru je nastopilo tudi Slovensko društvo Lipa, München - folklorna skupina, Suha Špaga, Ljudske pevke iz Števanovcev iz Porabja, Mešani pevski zbor Slovenskega društva France Prešeren iz Skopja, Skupinam mladih iz Benečije, Otroška folklorna skupina Društva Slovencev Triglav, Banja Luka iz Bosne in Hercegovine, Mešani pevski zbor Encijan Slovenskega društva Istra Pulj iz Hrvaške, ansambel Saša Avsenika, Andrej Šifrer, Alenka Godec, Anastazija, Elda Viler, Irena Vrčkovnik,

Ansambel DS Kredarica

Tomaž Ahačič Fogl, da bi se prireditev ob 22.00 uri zaključila z ognjemetom ali ognjeno predstavo na ploščadi pred zgradbo Upravne enote. Dogajanje so obogatile spremljajoče razstave v Sokolskem domu in različne dejavnosti na drugih lokacijah v mestu, številne pisane stojnice ter skupine iz domače Škofje Loke.

Med svojim bivanjem v Sloveniji, posebej pa na tej manifestaciji, je ansambel vzpostavil in nadaljeval stike s svojimi rojaki iz drugih držav, ter se pogovarjal o morebitnih gostovanjih in dvosmernih obiskih. Člane in članice ansambla je še posebej veselilo, da so lahko prisostvovali koncertu Avsenikovih, ki je bil na glavnem odru. Po koncertu so se pozdravili z omenjenim ansamblom, s katerim se tudi osebno poznajo, saj so se člani ansambla iz Kredarice že dvakrat udeležili Avsenikove glasbene delavnice v Begunjah.

Po končani manifestaciji je ansambel v večernih urah še enkrat zaigral, tokrat za posebno družbo svojih rojakov in prijateljev iz Slovenije, s katerimi so se družili pozno v noč.

Obenem smo izkoristili priložnost, da se s simboličnim darilom poslovimo od Aleša Selana, višjega svetovalca na Uradu, preden bo nastopil službovanje v Kairu, saj smo imeli izredno dobro večletno sodelovanje.

Naslednji dan so vsi iz orkestra, zlasti pa njegovi člani, ki so bili prvič v Ljubljani, obiskali in si ogledali glavno mesto Slovenije ter se še enkrat vrnili domov z veliko pozitivnih

Blejsko jezero

vtisov o Sloveniji in zagotovo dobili še večji motiv za nadaljevanje aktivnosti pri negovanju slovenstva tukaj v Novem Sadu in ohranjanju neposrednih stikov s Slovenijo.

Za vse to, se na prvem mestu iskreno in pristržno zahvaljujemo Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je tudi tokrat omogočil udeležbo društva na tej manifestaciji. Za sodelovanje pa se iskreno zahvaljujemo tudi Združenju Slovenska izseljenska matica.

Silva Martinec

KREDARICA NA 59. MEDNARODNEM SEJMU KNJIG V BEOGRADU

Na najpomembnejši knjižni manifestaciji v Srbiji, in sicer na 59. mednarodnem sejmu knjig v Beogradu, ki je potekal od 26. 10. do 02. 11. 2014, je že tradicionalno sodelovalo tudi DS Kredarica.

Skupaj se je predstavilo 971 razstavljalcev, od teh 77, iz tujine in sicer Kitajska, Velika Britanija, Francija, Nemčija, Avstrija, Španija, Japonska, Indija, Rusija, Belorusija, Angola, Nizozemska, Grčija, Iran, Makedonija, Hrvaška, Albanija, Bosna in Hercegovina in Črna gora.

Država častni gost je bila Kitajska.

Razstavili smo naše publikacije v slovenskem jeziku: Čas in ljudje - Slovenci v Novem Sadu in Sončnico avtorice Marije Lovrić ter Biltene Kredarice, katerih izhajanje finančno podpira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, občasno pa tudi Uprava za kulturo Novega Sada. Razstavili smo jih na stojnici Pokrajinskega sekretariata za

kulturo in javno obveščanje in Pokrajinskega sekretariata za izobraževanje, upravo in nacionalne skupnosti AP Vojvodine. Na tej stojnici so bile razstavljene publikacije založništva v jezikih nacionalnih skupnosti, program številnih predstavitev in promocij je bil tokrat v elitni dvorani Borislav Pekić.

Na sejmu je bilo 866 programov v organizaciji Beograjskega sejma knjig in založnikov, 26 programov v organizaciji Beograjskega sejma knjig ter 10 razstav.

Kljub ekonomski krizi je bilo okrog 164.600 obiskovalcev, vendar za tretjino manj razstavljalcev kot prejšnje leto.

Marija Lovrić

BOŽANA ŠATORA, diplomirana ekonomistka

V sestavi Društva Slovencev Kredarica v Novem Sadu je že od začetka ustanovljen prvi slovenski mešani pevski zbor. Ena od njegovih članic je Božana Šatora, ki je tudi učenka dopolnilnega pouka slovenščine, ki deluje v Društvu. V šoli se uči jezik in kulturo Slovencev. Veliko dela, veliko aktivnosti. Božana je pridna in odgovorna. Nastopa na prireditvah, koncertih in gostovanjih s pevskim zborom. Zelo se veseli nastopov v Sloveniji.

Božana Šatora, roj. Bohinc

Po božičnem koncertu sem izkoristila priložnost da vam jo predstavim.

Ali bi mi prosim povedali nekaj o sebi?

Rojena sem leta 1949 v Užiški Požegi, ker je bil moj oče kot gradbenik tam na terenskem delu. Kot predšolski otrok sem se s starši preselila v Zenico, potem pa v Novi Sad, kjer sta še pred drugo svetovno vojno živela babica in dedek po materi.

Osnovno in srednjo PTT šolo sem končala v Novem Sadu in se takoj po končani šoli zaposlila na Pošti v Novem Sadu. Ob delu sem končala Višjo PTT šolo v Sarajevu, potem pa še Ekonomsko fakulteto v Subotici. Čeprav sem želela študirati nemški jezik, zaradi spremenjenih okoliščin in nekako primorana da se odločim drugače, nisem obžalovala, ko je bilo končno vse za mano in sem uspešno končala študij.

Kako je potekalo vaše delo?

V službi ni bilo posebnih težav, kvečjemu so bile naloge težje ali lažje, pa sem jih sproti uspešno izpolnjevala. Opravljala sem različne naloge in počasi napredovala in mislim, da sem bila kar uspešna pri reševanju le teh. Nisem bila nikoli na vodilnih funkcijah, ne da mi jih niso nudili, nekako si jih nikoli nisem želela. Na Pošti sem delala več kot 35 let in se leta 2003 tudi upokojila. Rada se spominjam vseh mojih sodelavcev in sodelavk, precej jih je tudi že upokojenih, nekateri so še aktivni in rada se z njimi srečujem ob različnih priložnostih.

Vaše vezi s slovenstvom?

Moji predniki po očetu izvirajo iz Slovenije iz Gorenje vasi pri Škofji Loki, dedek po očetu je bil Bartolomej Bohinc in je bil po poklicu železniški uslužbenec, vendar je po uradni dolžnosti dobil premestitev v vas Nemilo pri Zenici v Bosni in Hercegovini. Tam je rojen tudi moj oče Ivan Bohinc, na žalost je pa že zelo zgodaj, ko je bil star komaj sedem let, izgubil očeta Bartolomeja.

V družini je takrat bilo zelo hudo in moj oče je bil prisiljen prezgodaj odrasti in se prebijati brez očeta skozi življenje, najti svojo pot, brez skrbnih očetovih rok. Kasneje je v Nemili on spoznal tudi mojo mamo.

Lep dogodek v vašem življenju?

V mojem življenju je bilo tako lepih kot tudi manj lepih dogodkov, najlepši so najbrž rojstva otrok, trenutno mi je za zdaj na prvem mestu to, da je starejši sin opravil pravosodni izpit. Zelo sem ponosna na vsak uspeh svojih otrok, vendar oni pravijo da so to tudi moje zasluge.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Ko sem bila prvič v Sloveniji, na gostovanju s pevskim zborom društva v Šetvidu pri Stični, sva s prijateljico hoteli kupiti prekmurski gibanici v slaščičarni. Tam je na vrsto pri pultu čakal tudi en mlad človek, pa sem ga v slovenščini vprašala ali ve, če jih imajo. Ker tudi on ni vedel, sem mu dejala, da nič hudega in da bova pa sami vprašali, prijateljica in jaz. Ker sem uporabila dvojino prvič v živo v Sloveniji in to pravilno, on se je narahlo smehljaj, saj je ugotovil, da nisem domača in da sem lepo in pravilno govorila o prijateljici in meni v dvojini. Tega ne bom nikoli pozabila.

DS Kredarica in vi?

Za DS Kredarico v Novem Sadu sem izvedela povsem po naključju, potem pa se je moj mož še pozanimal za naslov, tako da sem članica od oktobra 2005, skupaj z mano so se včlanili tudi moji otroci in otroci mojega pokojnega brata Mirka Bohinca. Imam dva sinova, ki se imenujeta Nedeljko in Miloš, bratovi pa se imenujejo Željko in Saša in tudi nosijo dedkov, oziroma očetov priimek Bohinc. Bratov sin Saša si je medtem že pridobil slovensko državljanstvo.

Ko sem postala članica v društvu sem tudi začela obiskovati dopolnilni pouk slovenskega jezika- najprej pri učiteljici Angelci Arandelović, potem pri Barbari Goršič in zdaj že v drugem mandatu s presledkom, ko je bila Barbara, pri učiteljici Rut Zlobec. Učiteljica Angelca me je kmalu tudi pregovorila, naj se pridružim pevskeму zboru in danes lahko rečem, da sem ji zelo hvaležna za to, saj mi je petje veliko zadovoljstvo in veselje in mi pomaga sprostiti se od vsakodnevnih skrbi, povrh pa se vsako leto potrudimo pripraviti kakšno novo pesem, kar je potem še dodaten motiv da redno obiskujem pevske vaje.

Vaše priljubljene pesmi?

Moje priljubljene pesmi so: Slovenija, mati, Slovenska dežela, Dan ljubezni, pa tudi duhovne pesmi.

Imate novo dirigentko, Dunjo Huzjan?

Nova dirigentka je mlada, polna energije, elana, potrpežljiva in vztrajna. Uči nas petje, uvaja sodobni repertoar.

Zakaj imate radi gostovanja?

Kadar uresničimo načrte gostovanj v Sloveniji in po društvih v regionu, je to popoln zadetek. Ob gostovanjih spoznavam kraje v svoji matični domovini, ki bi jih kot samo navadna turistka ali kot sorodnica težko vse in na tako vsestranski način spoznala in si jih ogledala, saj na vsakem gostovanju v Sloveniji gostitelji poskrbijo tudi za ogled znamenitosti in spoznavanje z njihovimi domačini in to je potem povezovanje med Slovenci v obeh smereh na najvišjem možnem nivoju, v regionu pa seveda svoje slovenske rojake. Zelo me tudi veseli, da je letošnje gostovanje mešanega pevskega zbora društva, kjer

pojem že dalj časa, ravno načrtovano za Gorenjo vas, kjer bom lahko tudi dopolnila mozaik spominov na svojega dedka Slovenca.

Kaj bi sporočili članom DS Kredarica?

Vabim vse člane, ki se še niso odločili pridružiti k zboru ali moški pevski skupini, da to storijo čimprej, če le radi pojejo in če želijo spoznati slovensko glasbo in nenazadnje tudi samo domovino Slovenijo. Zelo sem ponosna tudi da vsako leto ob božiču in veliki noči pojemo v novosadski katedrali, kjer metropolit beograjski daruje maše v slovenskem jeziku, zbor pa zapoje priložnostne duhovne pesmi in obogati praznične trenutke slovenskim vernikom tukaj. Sama sem ugotovila tudi to, da mi je društvo dalo možnost govoriti slovensko in peti slovenske pesmi in vse bolj se tudi zanimam za svoje korenine zdaj.

Ali živi še kdo od sorodnikov v Sloveniji?

Za stike s sorodniki je precej težko, če pripadaš generaciji kot je moja in če so ti predniki že zdavnaj zapustili domovino kot so moji, pa še če so umrli zelo mladi, kot je bil moj dedek. Včasih se bojiš kako boš sprejet, kaj bodo rekli, kdo sploh še živi, potem tako minevajo dnevi in leta in naenkrat se ozreš in vidiš da prihajaš v leta, ko se nekako močnejše začneš zavedati, da ti manjkajo delčki tvoje preteklosti, delčki otroštva tvojega očeta in njegovih prednikov. Ostajajo redke stare fotografije za katere še veš, kdo je na njih in kje so posnete, vendar jih je glede na preteklost zelo malo.

Upam da bom v Gorenji vasi našla še kakšne dodatne utrinke, še kakšen dodaten preblisk, delček preteklosti, ki ga bom potem posredovala tudi svojim sinovoma in nečakoma, da ne pozabijo na svoje prednike v Sloveniji, kdo ve....

Pogovor vodila: **Marija Lovrić**

Prevedla: **Elza Ajduković**

MIKLAVŽ 2014.

Najmlajši člani Društva Slovencev Kredarica so sa svojim staršimi uživali v prireditvi ki so jo 12. 12. 2014 priredili njihovi prijatelji in drugi člani veselo čakajoč Miklavža. Lana Dermanov nas je uvedla u program. Igrala je na harmoniki pesem Marko skače. Starejši člani pouka so nam izvedli pogovor med babicom (v ulogi Marija Lovrić), dedkom (v vlogi Aleksandar Cvejić) in Miklavžom (v vlogi Branko Veselinović). Mlajši otroci pouka slovenščine pripravili so igrice Najlepše drevo Sunčane Škrinjarić. Tudi so izvajali zimske uganke. Potem

so zapeli dve pesmi Siva kučma in Zima, zima bela. A spremeljal jih je mladi glazbenik Jovan Ranitović. Nestrpni otroci so opazili Miklavža ki je imel veliko vrečo daril. Vsi so hitali proti njemu. Zapeli so mu pesem, a Miklavž jih je darival. In naslednje leto ga nestrpno pričakujemo.

Program vodila in tekst napisala

Maja Cvejić

Maja Cvejić

Otroška prireditev

Vuk Maletin

Miklavž z otroci

Gostje

BOŽIČNA ULICA V SREDIŠČU NOVEGA SADA

Otroška delavnica

Učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika so s svojo učiteljico Rut Zlobec pripravili Likovno delavnico na temo Kurent. Delavnica je bila v okviru prazničnih prireditev ob božiču in novem letu z imenom Božična ulica, ki jo je organizirala Mestna uprava za kulturo Novega Sada.

Na stojnicah v središču mesta je bilo zelo živahno in DS Kredarica je bilo zelo ponosno, da so tudi najmlajši učenci pokazali svoje likovne spretnosti in naredili vsak svojega kurenta na lepljenki in se naučili slovenskih običajev, ki ob pustu s kurentom preganjajo zle duhove s posevkov in pomagajo k dobri letini.

Pustno praznovanje je eno od značilnih slovenskih običajev, ob božičnih in novoletnih dogajanjih v Novem Sadu pa so pridni malčki umetniki privabili k sodelovanju

Anja in Luka Dimitrijević

tudi novosadske otročičke, ki so se priključili delavnici.

Učiteljica Rut Zlobec je pripravila material za delavnico, asistirala pa sta ji tudi Svetlana Momčilović in Aleksandar Cvejić, ki sta skrbela da imajo vsi dovolj barvnega papirja, volne, špage, lepila in ostalih zanimivih pripomočkov za izdelavo kurenta in njegove živopisne podobe. Rut Zlobec jih je spodbujala pri delu in jim spotoma razlagala pomen slovenskega običaja in opisovala kaj vse vsebuje kurentova oprava.

Delavnica je navdušila tudi starše otrok, ki so sodelovali pri delavnici, saj je bila tudi za njih ne samo zabavna, ampak tudi zanimiva in poučna.

Elza Ajduković

Davorin Jenko

Bil je izreden užitek poslušati glasbena dela Davorina Jenka 17. novembra 2014 v SNP, Novi Sad ob 100 obletnici njegovega rojstva.

Emocionalno in duhovno pripravljen na Dunaju, srbsko muziko je postavil na evropske temelje. V svojih številnih del (pesmi, operete, uvertire, himne), kot komponist koristil je etnološke elemente in je edini skladatelj ki je izbran za člana Srbskega učenega društva, po tem pa za člana Srbske kraljevske akademije.

Umrli je in pokopan v Ljubljani 25. novembra 1914 kot Panslavisti, velikanu slovenske in srbske glasbe.

dr. Aleksandar Cvejić

KVIZ V NIŠU

Učenci dopolnilnega pouka slovenščine Luka in Vuk Maletin, kot tudi Srđan Veselinov, so sodelovali 11. oktobra na kvizu "Koliko poznamo našo Slovenijo" na temo ekologije. Omenjeni kviz je bil v Nišu. Naši fantje so osvojili 2. mesto od skupaj 6 ekip.

Samo 7 dni kasneje so mlajši predstavniki prav tako pokazali zapažen uspeh na podobnem kvizu v Banja Luki in osvojili 3. mesto od skupno 9 ekip. To so bili: Ivana Ogrizek, Zoran Veselinov in Luka Popović. Tema tega kviza bila je šport. Prav zares smo uživali v društvu vedno zanimivega in duhovitega Darka Hederiha, avtorja obeh omenjenih kvizov in tudi zelo popularnega kviza v Sloveniji "Male sive celice", ki se predvaja na TV Slovenija 1.

Učenci so nagrajeni z diplomami in ustreznimi darili, prisostvovali pa so tudi na slavnostnem programu, ki so ga pripravili gostoljubni gostitelji, razen tega pa smo imeli priložnost spoznati znamenitosti obeh mest, Niša in Banja Luke. Še enkrat je potrjen uspeh, delo in trud učiteljice

Tekmovalci kviza

Rut Zlobec, kot tudi njeno nesebično zalaganje za naše učence.

Nina Stanimirov Verić

FRANE MILČINSKI JEŽEK

Ljubezen naj gre vedno v cvet

"Jaz nisem kulturnik, sem neke vrste komunalna usluga, sem dvorni norec Nj. Vel. Ljudstva. Ne vem, kako se je godilo drugim dvornim norcem, meni gre dobro."

Mineva 100 let od rojstva Franeta Milčinskega - Ježka, slovenskega igralca, režiserja, avtorja televizijskih in radijskih iger, šansonjerja, pesnika in pisatelja. Enega najbolj vsestranskih slovenskih umetnikov 20. stoletja in ene najpomembnejših medijskih osebnosti, nedvomno pa največjega slovenskega humorista in satirika vseh časov.

Iz bogatega Arhiva RTV Slovenija smo izbrskali že kar znamenite Ježkove posnetke. Oglejte si jih na desni.

"Dedno obremenjen" s pesniško žilico

Frane Milčinski (njegov umetniški psevdonim Ježek je izšel iz zabavljaškega tandema Ježek in Joužek, v katerem je skupaj z Jožetom Pengovom nastopal na začetku svoje kariere) se je rodil 14. decembra 1914 v Ljubljani kot tretji otrok matere Marije in očeta Frana, uglednega sodnika in pisatelja, ki ga morda najbolj poznamo kot avtorja Butalcev in Ptičkov brez gnezda. Franetov starejši brat je bil Janez Milčinski (strokovnjak za sodno medicino), mlajši brat Lev Milčinski pa priznan slovenski psihiater.

Oče Fran, ki naj bi imel poseben čut za nežno otroško dušo, je že pri mladem Franetu zaslutil "dedno obremenjenost", ko je še kot kratkohačnik začel pisati pesmi. Prav zaradi te slutnje je oče, ki je umrl star 63 let, ko jih je imel Frane le 17, svoji soprogi zabičal, da mora poskrbeti, da bo Frane "kaj pametnega doštudiral". A to se ni uresničilo, tako kariera pravnika kot slavista - oboje je namreč nekaj časa študiral - mu nista dišali.

Med vojno v zapor

Po prvih gledaliških poskusih je začel sodelovati z radiem in leta 1938 dobil službo kot igralec v ljubljanski Drami. Leta 1941 je Ježek nekega usodnega dne v gostilni pri Lovšinu, nasproti Drame, spoznal Jano, dekle, ki je nato postalo njegova žena. To je bil čas okupacije in junija istega leta so Ježka Italijani aretirali zaradi izjave, da "v vojni ne bodo zmagali niti Nemci niti Italijani". Po enoletni kazni, ko so ga iz zapora izpustili zaradi hude bolezni, je še naprej deloval v Drami, pa tudi v Operi in objavljajl pesmi.

Na dan osvoboditve, 9. maja 1945, je spet začel delati na radiu, leta 1947 pa je postal urednik Pavlihe in sledilo je obdobje, ko je kljub šibkemu zdravju nenehno delal, želeli so si ga povsod.

Jana Milčinski: Moje življenje z Ježkom

Njegova žena Jana, rojena Podkrajšek, lani umrla pisateljica in novinarka, je svoje spomine popisala v knjigi Moje življenje z Ježkom. V njej je prikazala tudi njegov človeški obraz: navzven vedno zabaven in klovnovski je bil Ježek zasebno človek, ki ga je hudo zaznamovala bolezen, nenehno ga je preganjala misel na

smrt. Z Ježkom ni bilo lahko živeti. A vseeno - čudovito! Sina Matic in Matevž sta se zakoncema rodila po vojni in čeprav Ježek ni imel vedno časa zanju, sta ga, tako kot on svojega očeta, oboževala in neizmerno občudovala. Matevž je bil Ježku navdih za uspešnico Zakaj? v izvedbi Lada Leskovarja, sinovo navdušenje nad Beatli pa navdih za Uspavanko za uboge Beatle. Znova je Ježka v jeseni življenja navdahnila predvsem prva vnukinja Nana, ki ji je namenil mnoge pesmi.

Zvezdica zaspanka in filmska kariera

Leta 1952 je Ježek napisal Zvezdico Zaspanko, prvo slovensko radijsko igro za otroke. Skupaj z Jožetom Galetom je ustvaril scenarij za mladinski film Kekec, v katerem je odigral vlogo Kosobrina in zanj prejel posebno nagrado LR Kitajske, podpisal se je tudi pod pesmi za film Ne čakaj na maj, v katerem je odigral vlogo slikarja Trpina.

Frane Milčinski Ježek

Frane Milčinski Ježek

V naslednjih letih je napisal več radijskih iger: Strme stopnice, prvo v svojem žanru na slovenskem, Dobri stari pianino (po njej so posneli film, v katerem je zaigral tudi Ježek) in začel sodelovati s televizijo pri snemanju skečev ter zabavnih oddaj (Misijski dobri volje, Viktor, luči!, Televizija v šoli in Novoletne oddaje). Leta 1972 je posnel svoje legendarne songe.

V svoji bogati karieri je prejel številne nagrade, med drugim leta 1975 tudi najprestižnejšo slovensko umetniško odlikovanje, Prešernovo nagrado za življenjske dosežke na področju radia in televizije, filma in literature. "Ustvarjalnost Franeta Milčinskega je v celoti resnično ljudska v najboljšem pomenu besede," so med drugim zapisali v utemeljitvi, kot navaja Jana Milčinski v svoji knjigi.

Začetnik slovenskega šansona navdahne nagrade

V zadnjem času je v javnosti Ježek prepoznaven predvsem kot utemeljitelj šansona na Slovenskem, mnogi ga imajo tudi za prvega kantavtorja pri nas. Gojil je šanson kabaretnega sloga, k nastopanju pa je že pred

2. svetovno vojno pritegnil igralce. V okviru radijskega in pozneje tudi televizijskega programa je Ježek pogosto zapel pesmice s pomenljivim besedilom - šansone, napisal je kar nekaj besedil za slovenske popevke. Z njegovimi besedili so uspevali Majda Sepe, Lado Leskovar, Marjana Deržaj in še marsikdo, med velike uspešnice pa spadajo naslovna pesem filma Ne čakaj na maj, Ko boš prišla na Bled, Cifra mož, Ko gre tvoja pot od tod ... Pisal je tudi besedila za narodnozabavne popevke, njegovo že kar ponarodelo Maričko pa so kritiki raztrgali.

V spomin na Franeta Milčinskega - Ježka RTV Slovenija vsako leto 28. oktobra, na dan RTV Slovenija, podeljuje Ježkove nagrade "za izvirne dosežke ali opus v tistih umetnostnih zvrsteh radijske ali televizijske ustvarjalnosti, ki sledijo tradiciji Ježkovega duha".

Dopolnjena in razširjena Preprosta ljubezen

Kljub njegovi velikanski priljubljenosti je Ježkovo delo postalo širši javnosti dostopno šele v zadnjih desetih letih njegovega življenja z izdajo kaset, zgoščenk in knjig njegovih kratkih zgodb, pesmi in skladb. Založba Sanje je posmrtno izdala tako rekoč ves njegov literarni opus. Zvezdica zaspanka, ilustrirana kot pravljična za večje ali manjše otroke, je izšla tudi v angleščini.

Ob 20-letnici njegove smrti je založba Sanje objavila jubilejno izdajo Ježkovih pesmi, ki jih je pred enajstimi leti izdala pod naslovom Preprosta ljubezen. Zbirka pa ni le jubilejna ampak razširjena in dopolnjena z več kot 130 pred kratkim znova odkritimi Ježkovimi pesmimi. Pesmi je zbrala in uredila Ježkova snaha Tatjana Oblak Milčinski, ki je v njegovi zapuščini našla več kot 200 novih, še neobjavljenih besedil pesmi, balad, satir, popevk, konferans in reklam v verzih. Sprva je bila prepričana, da so večinoma že bile objavljene, toda izkazalo se je, da od 140 do 150 pesmi, ki so sicer znane in izvajane, še ni bilo zbranih v knjigi - prvi izdaji Preproste ljubezni.

Založba Sanje se je Ježku in njegovi bogati pesniški dediščini poklonila tudi z večerom, na katerega so povabili priznane slovenske ustvarjalce in družino Milčinski. Spomin na Ježka so v Cankarjevem domu na Vrhniki obudili Vesna Pernarčič, Matija Vastl, Davor Hercog, Pavle Ravnohrib, Lado Leskovar, Ansambel Ankarani, Oktet Raskovec in drugi.

Ježek, velik umetnik, človek z izjemnim socialnim čutom, ljubljen in občudovan mož, oče in dedek, predvsem pa - pesnik - se je od tostranstva in svojih dragih poslovil 27. februarja 1988, v pesmi pa, zelo jasnovidno, že prej:

"A nekoč spomladi bom umrl.

Ti preklela svet boš in boga.

Morda za slovo še stisneš mi roko

in med nama vse končano bo ..."

Spomin na Ježka pa živi naprej - v njegovih verzih in človeških srcih.

Alenka Klun

DS KREDARICA SE ZAHVALJUJE VSEM,
KI SO IMELI POSLUH
ZA SOFINANCIRANJE AKTIVNOSTI,
ZA DOTACIJE, DARILA IN SODELOVANJE, PA ŠE POSEBEJ:
URADU VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU
MINISTRSTVU ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZDRUŽENJU SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA, LJUBLJANA
AP VOJVODINI – POKRAJINSKEMU SEKRETARIATU
ZA ŠPORT IN MLADINO
AP VOJVODINI – POKRAJINSKEMU SEKRETARIATU
ZA IZOBRAŽEVANJE, UPRAVO IN NACIONALNE SKUPNOSTI
RAJKU MARIĆU
IVANU ZAVRTANIKU
KATJI JURŠIĆ-HUZJAN
RUT ZLOBEC, UČITELJICI DOPOLNILNEGA POUKA
SLOVENŠČINE PRI DS KREDARICA

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Silva Martinec - v.d. urednica; Elza Ajduković - članica, Marija Lovrić - članica. Priprava za tisk: Ivan Dermanov. Tisk: „Tampograf“ Novi Sad. Naklada: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev "Kredarica", 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: kredarica@teamnet.rs. Rešenjem Sekretariata za informiranje štev.: 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002, Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev informiranja. Izhajanje te številke sta finančno omogočila Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
061 . 237 (497 . 113 Нови Сад)
KREDARICA : bilten Društva Slovencev v Novem Sadu /
urednica Silva Martinec . - Let. 1 , št. 1 (marec 2001) - .
- Novi Sad : Društvo Slovencev "Kredarica" , 2001 - .
- Ilustr.; 30 cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223276807

ISSN 1821-1070